VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 142)
- Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 87)

z dnia 11 września 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 142)

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 87)

11 września 2017 r.

Komisje: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradujące pod przewodnictwem posła **Andrzeja Maciejewskiego (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, rozpatrzyły:

– sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1730).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sławomir Mazurek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Roman Wójcik** wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Mirosław Sałata** doradca techniczny w Departamencie Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Jerzy Ziaja** prezes Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Recyklingu, **Tadeusz Pokrywka** prezes Krajowej Izby Gospodarczej Przemysłu Spożywczego i Opakowań, **Krzysztof Baczyński** prezes Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK, **Robert Szyman** dyrektor generalny Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych wraz ze współpracownikami, **Karol Stec** dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji wraz ze współpracownikami, **Agata Staniewska** ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców wraz ze współpracownikami, **Dominik Gajewski** radca prawny Konfederacji Lewiatan.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk, Sławomir Jakubczak, Bogusława Kram, Jolanta Osiak, Dariusz Myrcha, Anna Rajewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Krzysztof Karkowski, Ewelina Roguska** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dzień dobry. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum w obu Komisjach.

Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1730). Przedstawia przewodniczący podkomisji poseł Dariusz Piontkowski. Czy są uwagi do porządku obrad? Stwierdzam przyjęcie porządku. Proszę państwa, przechodzimy do punktu pierwszego. Proszę pana przewodniczącego posła Dariusz Piontkowskiego o przedstawienie sprawozdania z prac podkomisji. Proszę, żeby pan poseł skupił się na najbardziej dyskusyjnych kwestiach, które wzbudzały największe wątpliwości strony społecznej i posłów. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, dzisiaj rano podkomisja nadzwyczajna w ciągu trzech godzin, z udziałem strony społecznej, kilkunastu przedstawicieli różnego rodzaju organizacji i stowarzyszeń, pracowała nad projektem ustawy. W trakcie prac zgłoszono osiem poprawek poselskich, z których pięć zostało przyjętych, a trzy zostały odrzucone. Oczywiście doszły do tego poprawki legislacyjne, które są uwidocznione w sprawozdaniu podkomisji.

Najważniejsze sprawy, które zostały poruszone, dotyczyły sporu w sprawie terminu wejścia w życie ustawy. Część posłów, zresztą podobnie jak strony społecznej, sugerowała, że ustawa powinna wejść w życie od dnia 1 stycznia 2019 r. Ostatecznie wniosek ten został odrzucony. Wskazywano między innymi, że propozycja poprawki przesuwałaby także o rok wejście w życie przepisów, które uszczelniają dotychczasowy system i pozwalają wyeliminować szarą strefę.

Drugi element budzący wątpliwości oraz wywołujący dyskusję dotyczył dodatkowych obowiązków dla firm audytujących. Część strony społecznej uważała, że może to spowodować problemy przy organizowaniu audytów.

Kolejny element, który się pojawił, dotyczył miejsca, do którego powinny trafiać pieniądze z opłaty recyklingowej. Część posłów wskazywała, że naturalnym miejscem, do którego środki te powinny być kierowane, powinno być konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Stanowisko rządu w tej sprawie było jednak inne. Ostatecznie podkomisja wniosek ten również odrzuciła.

Czwartym przedmiotem sporu była stawka opłaty recyklingowej. Ustawa daje tutaj Ministerstwu Środowiska możliwość ustalania owej opłaty do wysokości maksymalnie 1 zł, co nie oznacza, że taka kwota od razu ma się pojawić. W trakcie dyskusji ministerstwo wyraźnie deklarowało, zresztą zgodnie z wnioskiem poselskim, który zakładał wpisanie w projekcie ustawy 20 gr jako stawki maksymalnej, że taka będzie pierwotna wysokość opłaty recyklingowej zaproponowanej przez Ministerstwo Środowiska w rozporządzeniu. Mamy rozumieć, że jest to deklaracja wiążąca. Rozporządzenie nie będzie przewidywało wyższej kwoty.

Ponadto pojawiły się poprawki, które dodatkowo nieco uszczelniały system, między innymi był wniosek dotyczący tego, żeby firmy występujące o dokumenty potwierdzające odzysk lub recykling składały je w formie papierowej lub elektronicznej. Zdarzało się, że interpretowano to także inaczej. Pojawił się też zapis...

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Przepraszam panie i panów posłów. Wakacje się skończyły. Proszę o spokój.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Pojawił się zapis, który normuje sprawy odpadów wielomateriałowych. Jest to jeden z elementów, który pojawił się w propozycjach poselskich po wcześniejszych sugestiach ze strony społecznej. Można więc powiedzieć, że przynajmniej część wniosków, które zostały zgłoszone przez posłów, stanowiły wnioski konsumujące stanowisko organizacji i stowarzyszeń związanych z gospodarką odpadami.

Przedkładamy Komisjom sprawozdanie o projekcie ustawy łącznie z wprowadzonymi poprawkami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Na początku popełniłem małą gafę. Nie przywitałem w naszym towarzystwie przedstawiciela Ministerstwa Środowiska, pana podsekretarza stanu Sławomira Mazurka. Witam także zastępcę prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pana Romana Wójcika oraz stronę społeczną. Jest dużo przedstawicieli. Pozwolicie państwo, że powitam wszystkich serdecznie.

Panie ministrze, proszę o zabranie głosu w sprawie ewentualnych uwag do sprawozdania podkomisji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Sławomir Mazurek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeszcze raz chciałbym serdecznie podziękować za dyskusję, która odbyła się na forum podkomisji, za wszystkie

głosy, które pokazały troskę o środowisko, o sprawy związane z pilną transpozycją dyrektywy opakowaniowej. Ma ona ograniczyć zużycie lekkich toreb na zakupy z tworzywa sztucznego, ma zachęcić do używania toreb wielomateriałowych. Dyrektywa zobowiązuje nas do tego. Wydaje się, że wybraliśmy najefektywniejszy mechanizm, który może do tego zachęcać.

Jak mówiliśmy na posiedzeniu podkomisji, cykl życia takiej torby jest krótki. Trafia ona potem do środowiska, ale nie tylko. Jest też problemem w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów. Jest to także istotny element, jeżeli chodzi o gatunki, o zwierzęta. Folie, różnego rodzaju torby trafiają do organizmów i powodują znaczące szkody wśród różnych gatunków, szczególnie gatunków morskich. Szczególnie dla tych wszystkich posłów, którym bliski jest los zwierząt, jest to istotny argument.

Myślę, że także dla nas wszystkich jest to pewien element kultury. Takie torby coraz częściej są zastępowane. Kiedyś w Polsce mieliśmy torby wielokrotnego użytku. Były one na porządku dziennym. Potem lata 90. przyniosły rozwój tej gałęzi przemysłu. Najpierw były reklamówki, teraz są foliówki. Są one dosyć często używane, są popularne, ale mamy nadzieję, że mechanizm, który proponujemy, spowoduje, że liczba używanych toreb spadnie. Oczywiście nie zadzieje się to bez właściwej komunikacji i pokazywania negatywnych konsekwencji używania takich toreb oraz większej odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Oczywiście najistotniejszym elementem jest to, że jest to transpozycja dyrektywy. Jesteśmy do tego zobowiązani. Piętnaście krajów przyjęło takie rozwiązanie. Problem jest tam rozwiązywany właśnie w ten sposób. Będziemy też monitorować wprowadzenie projektu i na tej podstawie podejmować kolejne decyzje. Wierzę – zawsze jestem o tym głęboko przekonany – w mądrość Polaków, w roztropność, żeby unikać foliówek. Jest to pewien mechanizm, narzędzie, które zniechęci tych, którzy do tej pory używali takich toreb.

Jednocześnie ustawa daje szansę, żeby doszczelniać system, żeby unikać patologii, o których państwo, którzy nie byli na posiedzeniu podkomisji, nie mieli szansy usłyszeć. Niestety zdarzyło się, że w dokumentach pojawiły się rozbieżności, z których wynikało, że my, Polacy, generalnie pakujemy wszystko w drewno. Była to dyskusja, która odbywała się na forum podkomisji do spraw monitorowania gospodarki odpadami, gdzie pokazywano, że jest taki problem, co potwierdziły sprawozdania z urzędów marszałkowskich. Tam, gdzie było 80% drewna, okazało się, że było to 0,08%. Crossowanie danych jest bardzo pomocne. Pokazuje, że poprawka, która została zgłoszona i zaprezentowana, idzie w dobrym kierunku. Dzięki temu będziemy też skutecznie realizować systemy, które mamy w Polsce. Zobaczmy, że są one bardzo skomplikowane. Wybiegając na chwilę w przyszłość, niedługo czeka nas zmiana sześciu dyrektyw. Będzie to wielka praca w ramach planu Komisji w zakresie gospodarki systemu zamkniętego. To też będzie duże wyzwanie. Liczę na taką samą ożywioną dyskusję w tym obszarze, którą przecież odnośnie do debaty cały czas prowadzimy. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Jeszcze pan przewodniczący Piontkowski chciał zabrać głos. Proszę bardzo.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Przepraszam, sprawozdanie nie byłoby pełne, gdybym nie powiedział o jeszcze jednej rzeczy. Przypomniało mi się to po wypowiedzi pana ministra. Pojawiały się także postulaty nie ze strony rządowej czy społecznej jeszcze dalej idących zmian w ustawie o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Na razie jednak przynajmniej ministerstwo sugerowało, że przede wszystkim powinniśmy przyjąć dyrektywę, a z dalszymi zmianami poczekać. Być może więc dyskusja na temat samego modelu gospodarki odpadami ciągle jest jeszcze przed nami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Z racji tego, że dzisiaj mamy za sobą prawie trzygodzinne prace podkomisji, proponuję następujący sposób procedowania. Po pierwsze, przypominam, że mamy do czynienia z prawem unijnym. Czeka nas jego implementacja. A więc do każdej poprawki na piśmie potrzebne są trzy podpisy posłów. Bardzo proszę, żeby o tym pamiętać. Poprawki na piśmie i trzy podpisy posłów. To jest jedna rzecz.

Kolejna kwestia. Proponuję przejść do omawiania poszczególnych zmian z głosem za, głosem przeciw, ewentualnie wnioskiem strony społecznej. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, przejdziemy do debatowania. Nie słyszę. Przechodzimy do omawiania sprawozdania.

Czy są uwagi do nazwy projektu ustawy? Proszę bardzo. Proszę o przedstawianie się. Jest dużo osób, a nie znamy wszystkich.

Dyrektor generalny Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Robert Szyman:

Robert Szyman. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych.

Przepraszam, panie przewodniczący, chciałbym odnieść się do uwag podkomisji, jeżeli oczywiście można. Mam nadzieję, że albo my nie wyartykułowaliśmy dokładnie naszych potrzeb, albo nastąpiły tutaj pewne nieporozumienia.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Przepraszam, pytałem o procedurę. Nikt z posłów jej nie kwestionował. To posłowie decydują. Jednocześnie, tak jak powiedziałem, w przypadku problematycznych punktów strona społeczna będzie się odzywała. Chodzi o to, żebyśmy zachowali pewną procedurę.

Wracamy do tytułu. Czy są uwagi do tytułu? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie tytułu.

Art. 1. Czy są uwagi do art. 1? Proszę bardzo, pan poseł.

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Czy będziemy szli zmianami?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Tak, będziemy szli zmianami.

Zmiana nr 1 w art. 1. Czy są uwagi strony rządowej? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 1 w art. 1.

Zmiana nr 2 w art. 1. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 2 w art. 1.

Zmiana nr 2a. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 3. Nie widzę. Proszę bardzo, strona społeczna. Przepraszam, pan prezes.

Dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Karol Stec. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji.

Jeżeli się nie mylę, jest to zmiana nr 3. Dalej postuluję zmianę definicji lekkich toreb, bardzo lekkich toreb z tworzyw sztucznych. Powtarzam, że chodzi o nieobjęcie opłatą recyklingową toreb, które są wykorzystywane jako podstawowe opakowanie dla produktów nieżywnościowych. Rozumiem argumenty dotyczące dyrektywy, zwracam natomiast uwagę, że główna rola, czyli rola opakowania dla produktów nieżywnościowych sprzedawanych luzem, jest dokładnie identyczna jak dla produktów żywnościowych sprzedawanych luzem. W związku z tym proszę Wysoką Komisję oraz stronę rządową o uwzględnienie wyżej wymienionego argumentu wynikającego tylko i wyłącznie z tego, że wyspecjalizowane sklepy sprzedające artykuły nieżywnościowe poniosą bardzo wysokie opłaty z tytułu wyłączenia bardzo lekkich toreb dla produktów nieżywnościowych, które są powszechnie używane w handlu detalicznym, DIY, w Dom i Ogród czy innych specjalistycznych sklepach, w których tak naprawdę nie ma możliwości zbytniego zastąpienia tego typu toreb z tego prostego względu, że mamy śrubki i inne małe metalowe elementy, których nie można pakować inaczej, które nie są pakowane w opakowanie producenta. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy mają państwo jakąś propozycję zmiany, którą ewentualnie posłowie mogliby przejąć?

Dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Tak, mamy.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy są posłowie, którzy chcieliby przejąć propozycję takiej zmiany, poprawki? Nie ma chętnych. Skoro nie ma chętnych, przechodzimy do przyjęcia.

Czy do zmiany nr 3 są uwagi ze strony posłów? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 3.

Przechodzimy do zmiany nr 4. Czy są uwagi do zmiany nr 4? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 4.

Przechodzimy do zmiany nr 5. Czy są uwagi do zmiany nr 5? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 5.

Czy są uwagi do zmiany nr 5a? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 5a.

Przechodzimy do zmiany nr 6. Czy są uwagi do zmiany nr 6? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 6.

Przechodzimy do zmiany nr 7. Czy są uwagi do zmiany nr 7? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 7.

Przechodzimy do zmiany nr 8. Czy są uwagi do zmiany nr 8? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 8.

Przechodzimy do zmiany nr 9. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 9.

Przechodzimy do zmiany nr 10. Czy są uwagi do zmiany nr 10? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 10.

Przechodzimy do zmiany nr 11. Czy są uwagi do zmiany nr 11? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 11.

Zmiana nr 12. Czy są uwagi do zmiany nr 12? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 12.

Przechodzimy do zmiany nr 13. Czy są uwagi do zmiany nr 13? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 13.

Przechodzimy do zmiany nr 14. Czy są uwagi do zmiany nr 14? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 14.

Zmiana nr 14a. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 14a.

Zmiana nr 15. Pan poseł Cimoszewicz. Potem strona społeczna. Proszę bardzo.

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Chcielibyśmy zgłosić poprawkę do pkt 15 dotyczącą art. 40b ust. 1. Wnosimy o to, żeby maksymalna stawka opłaty recyklingowej wynosiła 20 gr za sztukę lekkiej torby na zakupy z tworzywa sztucznego.

Następnie mamy drugą poprawkę do zmiany nr 15. Wnosimy, żeby w art. 40c zapisać – mogę to odczytać – że opłata recyklingowa, niezależnie, czy będzie to 20 gr...

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Ciągle mówimy o zmianie nr 15?

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Tak. Jest to odrobinę dalej. Wcześniej przeczytałem poprawkę do art. 40b, a teraz czytam poprawkę do art. 40c. To wszystko jest w zmianie nr 15. Na posiedzeniu podkomisji tylko w tym punkcie mieliśmy głosy. W tym wypadku wnosimy o to, żeby opłata wpływała na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Głos przeciwny. Proszę bardzo, pani poseł. Głos przeciw? Nie. Proszę bardzo.

Poseł Joanna Frydrych (PO):

Mam pytanie do pana ministra. Ponieważ projekt jest rządowy, chciałabym zapytać, jak została wyliczona wysokość 1 zł. Proszę o przedstawienie dokładnego algorytmu wyliczenia. Mam też pytanie, dlaczego ma to trafiać do budżetu państwa, a nie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogłyby wpływać na wsparcie środowiska, być przeznaczane na dalsze inwestycje, chociażby na zbiorniki retencyjne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę bardzo, jeszcze pani poseł.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Też mam pytanie związane z opłatą w wysokości 1 zł, która jest wpisana w ustawie. Skoro twierdzicie państwo, że suma ta nie będzie przekraczała 20 gr, które deklarujecie, to po co wpisywać do ustawy 1 zł, biorąc pod uwagę, że zmiana rozporządzenia może być

zrobiona właściwie bez wiedzy Sejmu? Możecie podnieść opłatę do 1 zł samodzielnie, obojętnie w jakim momencie, nie prowadząc ogólnej dyskusji na temat tak dużego podniesienia ceny i obciążenia konsumentów. Jeżeli w ustawie byłoby zapisane 20 gr, wtedy nikt bez większych konsultacji i dyskusji nie mógłby podnieść owej opłaty. Musiałby wystąpić z nowelizacją ustawy, a to jest dłuższa droga prawna i ustawodawcza, większa dyskusja na ten temat. Społeczeństwo mogłoby się dowiedzieć, że będzie to więcej kosztowało. Natomiast rozporządzenie można wydać. Będzie ono bardzo szybką drogą prawną podniesienia 20 gr właściwie bez żadnego wpływu Sejmu na to, czy będziecie państwo mogli podnieść opłatę, czy nie.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę bardzo, jeszcze strona społeczna. Proszę bardzo.

Dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Karol Stec. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji.

Proszę państwa, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym zwrócić uwagę na elementy, na które już zwracałem uwagę na posiedzeniu podkomisji. Natomiast nadal nie znam odpowiedzi na pytania, które zadałem. Kluczową kwestią jest oczywiście określenie parametrów dotyczących wysokości opłaty recyklingowej z tego prostego powodu, że o ile ustawa ta wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2018 r., przedsiębiorcy będą mieli niecałe trzy miesiące na renegocjację wszystkich umów, na zmianę asortymentu, na zmianę toreb, które znajdują się już w magazynach zarówno dostawców, producentów tworzyw sztucznych, jak również sieci handlowych. Po naszej stronie tak naprawdę, proszę państwa, leży określenie owych wysokości, co jest kluczowe dla renegocjacji wszystkich umów na rynku, dla zmian w systemach sprzedażowych dotyczących toreb, jak również dla przyjęcia opłaty w systemie owatowania.

Jak dowiedzieliśmy się na posiedzeniu podkomisji, jak powiedział pan minister, opłata recyklingowa będzie kosztem uzyskania przychodów. W związku z tym będzie podlegała podatkowi VAT. Jak rozumiemy, będzie się to wiązało również z wysyłaniem JPK ewidencji VAT do Ministerstwa Finansów. Jak na posiedzeniu podkomisji zwrócił uwagę jeden z moich szanownych przedmówców, obowiązek ten będzie dotyczył wszystkich od dnia 1 stycznia 2018 r. W związku z tym konsekwencje zarówno z Kodeksu karnego skarbowego, jak i Kodeksu karnego będą odnosiły się do pomyłek i błędów dotyczących JPK ewidencji VAT w zakresie błędów dotyczących opodatkowania opłaty recyklingowej.

Dlaczego o tym mówię? Proszę państwa, wprowadzenie zmian do systemów informatycznych i JPK trwa dobrych kilka miesięcy. Jeżeli mówimy o stawce opłaty recyklingowej, to ustanowienie w ustawie stawki maksymalnej w wysokości 1 zł, jak powiedziała pani poseł, pozostawia bardzo dużą swobodę w postaci zmiany owej stawki w trakcie roku podatkowego w bardzo krótkim terminie. Taka zmiana tak naprawdę może diametralnie zmienić warunki prowadzenia działalności gospodarczej zarówno po stronie handlu, jak i producentów tworzyw sztucznych.

Pomijając już te dwa elementy, nadal chciałbym wiedzieć, do jakiej instytucji wyżej wymieniona opłata powinna być uiszczana. Skarb państwa to brzmi dosyć szeroko. Z punktu widzenia przygotowania firm i przedsiębiorców istotne jest dopracowanie szczegółów. Jeżeli nie wiemy, gdzie mamy odprowadzać opłatę, będzie nam trudno przygotować systemy. Z punktu widzenia firm, które mają placówki na terytorium całego kraju, zwracam również uwagę, że jeżeli już wszystko jedno, jaką instytucję państwo wybiorą, to najlepiej byłoby, żeby była to instytucja, która pozwoli na płacenie wymienionej opłaty recyklingowej do dnia 15 marca kolejnego roku zgodnie z siedzibą prowadzenia działalności. Jest to najbardziej transparentne i najbardziej wiarygodne z punktu widzenia zarówno przedsiębiorców oraz prowadzenia działalności na terytorium całego kraju, jak i nadzoru nad owymi opłatami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Jeszcze strona społeczna. Proszę bardzo.

Członek Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Piotr Polewczak:

Dzień dobry. Piotr Polewczak. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych.

Drodzy państwo, kiedy czytam projekt ustawy, ocenę skutków regulacji i uzasadnienie, to widzę, że w tym wszystkim umknęła jedna rzecz. Otóż w tym wszystkim zapomniano o tym, że torby, o których rozmawiamy, to nie są chwasty, które same wyrastają i zaśmiecają środowisko, tylko jest to produkt polskich przedsiębiorców. Polska zajmuje szóste miejsce wśród krajów Unii Europejskiej, jeżeli chodzi o przetwórstwo tworzyw sztucznych, i trzecie bądź czwarte, jeżeli chodzi o produkcję toreb. Przemysł ten zatrudnia kilkanaście tysięcy ludzi. Około 65% rynku jest zaopatrywane przez polskie firmy. Z naszej produkcji jest około 50% eksportu, w tym około 35% torebek.

Maksymalna stawka opłaty recyklingowej określona w wysokości 1 zł to na dzień dzisiejszy mniej więcej 24 eurocenty. W założeniach do ustawy resort powołuje się na przykłady Irlandii i Holandii. W Irlandii stawka ta wynosi 22 eurocenty, w Holandii 25 eurocentów. Proszę tylko wziąć pod uwagę, jakie jest średnie wynagrodzenie w tych krajach, jaka jest minimalna płaca w tych krajach, jaka jest siła nabywcza pieniądza. Cały czas mówimy o tych samych torebkach, które są stosowane zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Obawiam się. W założeniach do ustawy resort powołuje się jeszcze na ankietę z 2015 r. przeprowadzoną na zlecenie Ministerstwa Środowiska, w której ankietowani przyznali, że jeżeli opłata będzie się zawierała w przedziale od 11 do 20 gr, to 80% ankietowanych powstrzyma się od pobrania, zakupu torby foliowej. Według opinii, obserwacji związku część projektu dotycząca opłaty recyklingowej niestety nie opiera się na rzetelnych danych.

Wnosimy o wpisanie do ustawy maksymalnej stawki 20 gr za sztukę lekkiej torby foliowej. Ponieważ zgodnie z dalszą częścią art. 40 dochody będą kierowane do budżetu państwa, a nie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, istnieje ryzyko ustalenia stawki nie w stosunku do skali problemu, którego tak naprawdę jeszcze nie znamy, tylko w oparciu o chęć zwiększenia wpływów do budżetu państwa. Niestety, ale ten środek – cały czas mówimy o stosowaniu się do zasad dyrektywy europejskiej – jest niewspółmierny do problemu.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Mam gorącą prośbę. Z racji tego, że właściwie jesteśmy na etapie pytań do pana ministra, chciałbym, żeby pozostałe osoby, jeżeli już muszą, zadawały pytania i podnosiły wątki, które nie były poruszane. Powtarzanie tego, co już było, na temat czego odbyła się już dyskusja na posiedzeniu podkomisji, traci sens. Proszę zatem o konstruktywne pytania. Kwestia ceny jest jednoznaczna. Chcemy usłyszeć odpowiedź pana ministra, z czego wzięła się propozycja ceny, terminów itd. Czy jeszcze strona społeczna? Proszę bardzo.

Członek Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Piotr Polewczak:

W takim razie mam konkretne pytanie do pana ministra – na czym Ministerstwo Środowiska, oprócz ankiety, oparło swoje prace nad regulacją dotyczącą opłaty recyklingowej, wysokości owej opłaty? Jakie ma badania dotyczące faktycznego wpływu toreb foliowych na środowisko? Czy ma przeprowadzoną analizę cyklu życia innego rodzaju opakowań, w tym toreb materiałowych? Czy przeprowadzono ocenę wpływu wprowadzenia takiej opłaty na polskie firmy, polskich przedsiębiorców, polski, rodzimy kapitał, który produkuje tego typu opakowania? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Jeszcze pan z tyłu. Proszę bardzo. Przepraszam, nie znam nazwiska.

Prezes Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Recyklingu Jerzy Ziaja:

Dziękuję, panie przewodniczący. Moje nazwisko Jerzy Ziaja. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu.

Mam dwa pytania odnośnie do pkt 15. Mianowicie w propozycji dotyczącej opłaty recyklingowej brakuje mi redystrybucji owych środków finansowych. Jeżeli mówimy o równości podmiotów, która jest zapisana w Konstytucji RP, to nie może tak być, że opłata recyklingowa z toreb pójdzie na gospodarkę odpadami bądź na selektywną zbiórkę innego rodzaju odpadów, typu butelki szklane czy butelki PET, które są w gospodarstwach domowych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, proszę bardzo. Było dużo pytań. Proszę o szczegółową odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Postaram się. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, postaram się odpowiedzieć na wszystkie pytania. Jeżeli któreś pominę, proszę o upomnienie.

Szanowni państwo, odniosę się do tego, co mówił pan poseł Cimoszewicz, ale chyba go... Zaraz będzie. Wobec tego może wrócę do tego z tego względu, że pan poseł pytał podczas pierwszego pytania także o całkowity zakaz dotyczący toreb. Dyskusja z panem posłem jest dla mnie bardzo cenna.

Dobrze. Idąc dalej, jeżeli chodzi o żądania, które się tutaj pojawiły pod kątem maksymalnej stawki, pan reprezentujący stronę społeczną pytał o badania, na których się oparliśmy. Proszę pamiętać, że implementujemy dyrektywę. Dyskusja, czy torby foliowe to jest śmieć, czy odpad, którego można użyć, odbyła się na etapie dyrektywy. Był to ten moment, kiedy można było dyskutować. Dzisiaj tendencja związana z gospodarką obiegu zamkniętego jest taka, że tego typu opakowania należy zastępować innymi opakowaniami. Jest dążenie do tego, żeby tego rodzaju opakowania zredukować o 80%.

Być może jest to zbyt drastyczne, ale dla pokazania pewnego problemu przypomnę, że kiedyś świetnym produktem były izolacje azbestowe. Wtedy też byliśmy wielkim potentatem, ale z uwagi na wiedzę oraz na kłopoty dla zdrowia, jakie z tym mieliśmy i jakie tak naprawdę cały czas mamy, zrezygnowano z tego. Nie chcę porównywać szkodliwości azbestu i torebek foliowych. Absolutnie nie, ale chodzi o pewną zmianę prawa. Jednak odstępujemy, zmieniamy. Chodzi też o politykę, i politykę Unii Europejskiej, i politykę związaną z ochroną środowiska. Jednak torby foliowe to jest ten produkt – pokazuje to też praktyka krajów – którego użytkowanie docelowo chcemy ograniczać. Gospodarka obiegu zamkniętego otwiera wiele pól, innowacji, możliwości dla przedsiębiorców. Kreatywni, mądrzy Polacy na pewno się odnajdą w rzeczywistości, która się szykuje. Na pewno będziemy starali się monitorować owe sprawy.

Oczywiście pierwszym krajem, który wprowadził takie rozwiązania, była Irlandia. Wzorowaliśmy się na przykładzie Irlandii. Wykonaliśmy też ankiety. Trudno, żeby organizacja, która ma interes w danym temacie... Oczywiście dla nas to też jest jakaś opinia. Niemniej na bazie różnych opinii, crossując różne informacje, które są, podejmuje się decyzje. Trudno, żeby jeden z uczestników rynku dyktował wszystkim rozwiązania. Tak naprawdę to dyktando, ta komunikacja powinna odbyć się na etapie dyrektywy. A więc proszę przyjąć moje wyjaśnienie odnośnie do tego, jak to pan powiedział, żądania.

Jeżeli chodzi o kwestię podatku, przypomnę, że opłata śmieciowa też jest kosztem uzyskania przychodu. Jest ona obciążana podatkiem dochodowym. Jest to istotna informacja.

Oczywiście w ustawie należy wskazać, gdzie pieniądze będą trafiać, jeżeli chodzi o konkretny rachunek. Zostanie to doprecyzowane na dalszym etapie prac, żeby uzyskać konsensus i żeby przedsiębiorcy mieli jasność. Przypomnę tylko, że opłata będzie się pojawiać dopiero rok później, dokonanie opłaty nastąpi w roku 2019. Oczywiście w trakcie prac nad projektem ten brak legislacyjny zostanie uzupełniony.

Kolejna sprawa. Jednak wrócę do tego, o czym była mowa. Samo kierowanie środków do skarbu państwa jest to decyzja Rady Ministrów, której wiceministrowi środowiska czy jakiemukolwiek innemu ministrowi tego rządu... Po prostu nie dyskutuje się z decyzjami Rady Ministrów. Jeżeli jest taka decyzja, to nas obowiązuje. Na pewno jest to sprawa istotna. Przyjmuję ją. Na pewno budżet państwa realizuje wiele działań, które służą dobru Polaków.

Jeżeli chodzi o opłatę, myślę, że państwo przekażecie to panu posłowi. Także podczas pierwszego czytania pan poseł mówił o przykładach francuskich, o ile dobrze pamiętam, gdzie jest tendencja, żeby w ogóle zakazać toreb plastikowych. Zobaczcie państwo, jaka jest tendencja, żeby generalnie odchodzić od tego typu form.

Naszą intencją nie jest... Jest to pewne rozwiązanie, które daje wybór. Możemy pójść na zakupy i wziąć torbę wielokrotnego użytku, tak jak to robiliśmy jakiś czas temu, ale też możemy dokonać jej zakupu. Nie jest to jednak podatek, opłata wprost, której

musimy dokonać przy kasie. Możemy wziąć z domu torbę wielokrotnego użycia, możemy zakupić torbę wielokrotnego użycia w sklepie. Wcale nie musimy opłacać kwoty, która ma tu trafiać. Dajemy wybór.

Szanowni państwo, wróćmy do początku tego, co powiedział pan przewodniczący. Chodzi o to, że mamy ograniczyć liczbę toreb. Mieliśmy wybór, w jaki sposób to ograniczyć, ale musimy ograniczyć skutecznie. Po to, żeby ograniczyć to skutecznie, konieczne są rozwiązania. Jeżeli tego nie ograniczylibyśmy, groziłyby nam naruszenia, kary za to, że nie ograniczamy. Musimy realizować politykę Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami, która jest coraz bardziej ambitną polityką. Dlatego wydaje się nam, że 20 gr jest to sensowna kwota, która spowoduje pewnego rodzaju zastanowienie. Zakładamy też, że Polacy będą się bogacić. Narzędzie w postaci możliwości zwiększenia opłaty może być skuteczne.

Chciałbym też powiedzieć, że to nie jest tak, że rząd gdzieś po cichu podejmuje decyzje w zakresie rozporządzeń. Są to bardzo, bardzo szerokie konsultacje. Przypomnę państwu, którzy byli naszymi poprzednikami, że były rozporządzenia, które przez wiele miesięcy były poddawane konsultacjom. Nawet jedno z rozporządzeń dotyczących gospodarki odpadami, zmieniało się ono kilkakrotnie, kilkakrotnie je podejmowano właśnie w wyniku bardzo szerokich konsultacji społecznych. U nas konsultacje te odbywają się właściwie. Proces legislacyjny nie zmienił się. Nie będzie tak, że minister czy wiceminister środowiska zrobi coś gdzieś w zaciszu gabinetu. Absolutnie. Musi być komunikacja i konsultacje, ale oczywiście muszą za tym iść działania pokazujące negatywne zjawiska związane z torbami.

Na pewno osoby pracujące w branży wodno-kanalizacyjnej mogą powiedzieć, jakie problemy to powoduje. Oczywiście są różne rozwiązania, ale jest to problem, także jeżeli chodzi o środowisko morskie. Nie chodzi mi tutaj o przywołaną już dzisiaj wyspę na oceanie, ale o to, co dotyczy ssaków morskich, które mamy na obszarze Morza Bałtyckiego. Wszystkie niedowiarki mogą pojechać na Hel i zobaczyć – są tam zdjęcia – co można znaleźć w środku układu pokarmowego ptaków, fok bądź morświnów.

Oczywiście jest jeszcze jedna rzecz. Widzimy, co się dzieje. Na wiosnę, zanim pojawią się pierwsze pączki, widzimy, jak powiewają foliówki. To też chcielibyśmy ograniczyć, żeby pomóc odnośnie do zjawisk związanych z estetyką miejską.

Jest wiele działań. Przedstawialiśmy je szeroko na posiedzeniu Komisji. Wydaje mi się, że odpowiedziałem chyba na wszystkie pytania.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Była jeszcze sprawa terminu oraz bodajże sprawa VAT-u i kont do odprowadzania.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Zaczynając od końca, jeżeli chodzi o przychód, to tak jak przy opłacie śmieciowej, jest to koszt uzyskania przychodu. Przy opłacie śmieciowej nie ma VAT-u, jest podatek dochodowy. Jest tam podatek dochodowy.

Jeżeli chodzi o drugą sprawę, jeżeli chodzi o termin wprowadzenia, to też była decyzja Rady Ministrów. Nie byłem obecny na posiedzeniu Rady Ministrów, ale jestem zobowiązany prezentować stanowisko rządu. Podjęto taką decyzję. Przypomnę, że w dyrektywie nie ma mowy, że mamy to wprowadzić w ostatnim możliwym terminie.

Mam przed sobą artykuł z „Rzeczpospolitej" z sierpnia 2014 r. Minister, mój poprzednik mówił o tym, że nie zadrży mu ręka, żeby wprowadzić taką opłatę. Były bardzo zaawansowane prace nad wprowadzeniem takiej opłaty. Jest to dostępne. Wystarczy wygooglować „Ostapiuk opłata za foliówki" i pojawia się to w jednej z wyszukiwarek. Pan minister mówił, że taka opłata jest potrzebna, chociaż wtedy był duży opór.

Jesteśmy już w naruszeniu. Mieliśmy bardzo mało czasu, żeby to pilnie wprowadzić, żeby nie iść w kierunku ewentualnych kar za naruszenie prawa europejskiego. Ustawę trzeba przygotować wcześniej. Już przekroczyliśmy termin. Jeżeli cały system ma funkcjonować później, sama ustawa musi być wcześniej. Są pewne terminy. Tak to zostało wynegocjowane wcześniej. Trudno mi z tym polemizować. Wówczas nie miałem tak wielkiej odpowiedzialności. Jednocześnie, jak mówię, zachęcam do lektury. Można to znaleźć bardzo szybko. Jest to czwarty albo piąty artykuł pod kluczowymi słowami, które przy-

toczyłem. Ambicja, która wtedy była, w pewnym momencie wygasła przed wyborami. Była to szansa. Mogliśmy sprawdzić się w tej dziedzinie. Wycofano się z owych działań. Dzisiaj musimy podjąć tę oczywiście trudną, ale z drugiej strony konieczną ze względu na potrzebę przestrzegania prawa decyzję. Z tego to wynika.

Część sklepów już pobiera opłatę, tylko że stanowi ona dochód sklepu. Jest też tak. Pamiętajmy, że śladem tamtych działaniach jest nie tylko artykuł w jednej z gazet, ale jeżeli pójdziecie państwo do wielu sklepów... Wykonałem obchód po sklepach. Faktycznie mówiono o tym. Przy kasie można się było dowiedzieć, ile to kosztuje. Najlepiej sprawdza się w praktyce, czy jest opłata. Potrzeba i wiedza o tym, że jest to powszechne, zwiększają szansę, że w synergii z kampanią edukacyjną będzie to efektywne. Zresztą podczas pierwszego czytania jako Ministerstwo Środowiska prezentowałem torby. Dzisiaj część posłów, która była na posiedzeniu podkomisji, mogła je otrzymać. Mam nadzieję, że wszyscy państwo tutaj obecni otrzymacie torby. To wszystko. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

O ile dobrze rozumiem, panie ministrze, jeżeli zakładamy, że ustawa wejdzie w życie od dnia 1 stycznia przyszłego roku, to pierwsze opłaty przedsiębiorcy będą musieli uiścić do dnia 15 marca 2019 roku.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Za rok 2018. Dobrze. Proszę bardzo, teraz przedsiębiorcy. Proszę bardzo.

Członek Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Piotr Polewczak:

Piotr Polewczak. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych.

Bardzo dziękuję, panie ministrze, za wystąpienie, za podzielenie się, za cały wykład. Nie odpowiedział pan natomiast na moje pytania. Ponieważ powołuje się pan na szkodliwy wpływ toreb foliowych na środowisko, było pytanie, czy została wykonana rzetelna analiza bądź raport przez jakikolwiek ośrodek naukowy w Polsce, który określał wpływ na środowisko. To było pierwsze pytanie.

Drugie pytanie. Czy określając wysokość opłaty recyklingowej, przeprowadzono ocenę skutków regulacji dla polskich przedsiębiorców, polskich przetwórców dostarczających torby na polski rynek? Jedna rzecz. Wprowadzenie ustawy z terminem 1 stycznia 2018 r. skutkuje tym, że od 1 stycznia 2018 r. opłaty za torby będą pobierane w punktach sprzedaży. Zużycie toreb foliowych spada zatem od dnia 1 stycznia 2018 r. Nawiązując do podanego przez pana przykładu francuskiego, dodam, że owszem, Francja ma w planach wycofanie się z toreb foliowych, ale nie całkowite, tylko zastąpienie ich torbami kompostowalnymi z materiałów pochodzenia roślinnego, i to tylko i wyłącznie dlatego, że szanując swoich przedsiębiorców, ulega lobby francuskiego rolnictwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Zanim oddam głos koleżankom posłankom, mam pytanie, czy dzisiaj sieci nie pobierają opłat od toreb. O ile pamiętam wczorajsze zakupy, to chyba płaciłem. Dziękuję. Pani poseł, proszę bardzo.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Panie ministrze, w pełni podpisuję się pod kierunkiem. Uważam, że naszym obowiązkiem jest zmniejszenie liczby toreb foliowych, tylko że droga, którą wybierzemy, może być dwojaka. Możemy to robić albo przez bardzo wysokie kary, które uderzą tak naprawdę w konsumentów, albo przez edukację. Nielogiczność tego wszystkiego polega na tym, że jeżeli nawet weźmiemy 20 gr, które będą płacić konsumenci i które będą odprowadzane do budżetu, to jest dla mnie nielogiczne. Jeżeli konsument zapłaci 20 gr, to rozumiem, że pieniądze w danym województwie powinny być przeznaczone na wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, który będzie mógł zrobić ogólnopolską wielką kampanię, która stworzy modę na nieużywanie toreb. Jeżeli już pobieramy pieniądze, wykorzystujmy je po to, żeby stworzyć kampanię, żeby przedsiębiorstwa miały

czas przebranżowić się w inny rodzaj, żeby mogły nie tracić, o czym mówili przedsiębiorcy. Jak najbardziej więc edukacja i powolne wprowadzanie tego.

Mogę tylko potwierdzić, że równie dobrze bardzo chętnie jedną ręką od razu podpiszę się pod ustawą, żeby rzeczywiście to ograniczyć, tylko nie podoba mi się forma, o jakiej pan mówi. Jeżeli w ustawie zapiszemy 20 gr, to będę pewna, że będzie to 20 gr. Jeżeli w ustawie zapiszemy, że kwotę 20 gr przeznaczymy na to, żeby pracowała ona na następne pokolenia, które będą świadome tego, że każda kupiona nawet za złotówkę torba zniszczy środowisko, to wytworzy się moda, że nie będziemy ich kupować, obojętnie ilu producentów będzie je produkować, tylko będziemy albo dbać o to, żeby były takie torby, które nie szkodzą środowisku, albo będziemy przynosić swoje.

Tylko o tym mówiłam. Nie twierdzę, że jestem przeciwna. Chyba na tej sali nie ma nikogo, nawet łącznie z producentami, kto byłby temu przeciwny, jest natomiast pytanie, jak pan powiedział, czy możemy wprowadzać to powolutku. Czy powoli mogą wchodzić między innymi torby rozpuszczalne, biodegradowalne?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Panie ministrze, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jak powiedziałem, też bym chciał zmniejszać poziomy bardzo powoli, przez zachęty, jak robimy to przy segregacji odpadów, przez kampanie edukacyjne, tylko że ten moment został przespany, zadrżała ręka, pomimo tego, co tam było napisane. Teraz mamy bardzo mało czasu, ponieważ już musimy podjąć działania. To nie jest tak, że możemy rozpisać je na kilka lat. Mamy wyzwanie związane z gospodarką w obiegu zamkniętym. W dyrektywie z 2015 r. wyraźnie jest mowa o tym, że zużycie toreb plastikowych jest za duże, że jest to nieefektywne od strony zasobowej, że jest to zaśmiecanie. Nie będę przytaczał całego pkt 2 dyrektywy. Implementujemy dyrektywę. Niestety jest to ta trudność, którą tutaj mamy. Generalnie nie jestem zwolennikiem wprowadzania opłat, jestem zwolennikiem zachęt. Chodzi o to, żeby zachęcać, dlatego że Polacy są mądrym narodem, który potrafi wybierać. Potrafiliśmy wybierać, potrafiliśmy sobie radzić, kiedy nie było reklamówek bądź foliówek. Było to realizowane w inny sposób. Jest tu wielkie pole do różnego rodzaju innowacji, jak zostało to powiedziane. Jest wielu artystów, którzy projektują nowe torby, są różne materiały, które można wielokrotnie wykorzystać.

Chciałbym tak robić, ale tu jest dyrektywa, jest obowiązek, który musimy wypełnić. Mamy konkretne zobowiązania, o ile mamy to zredukować. Musi to być też efektywne. Nie jesteśmy w stanie tego zrobić samymi dobrymi chęciami. Musimy mieć narzędzia. Oczywiście są miękkie narzędzia, ale już dzisiaj funkcjonują pewne opłaty. Zobaczmy, że konsumenci są też przyzwyczajeni do opłat. 20 gr, 30 gr. To wszystko zależy, kto gdzie robi zakupy, ale ceny są bardzo różne. Tak naprawdę jest część toreb, które wyglądają na to, że będą wielokrotnego użytku, a też są to torby foliowe, są trochę grubsze. Jest to reklama danego sklepu. Nie chcę chodzić z reklamą, nie jestem słupem ogłoszeniowym, wielu Polaków nie chce tego nosić, tak jak kiedyś nosiło się siatki jednej z sieci handlowych czy siatki z marką papierosów. Był taki moment. Tak jak kiedyś zbierało się puszki, tak potem ludzie chodzili z siatkami. Był taki moment, ale już nie jest. Ten etap mamy za sobą.

Na pewno chodzi też o pewien... Jak mówię, wystarczy po prostu nie kupować, wystarczy wziąć torbę wielokrotnego użytku. Taki jest cel, żeby stosować torby wielokrotnego użytku. To jest cel. Nie wprowadzamy, nie każemy płacić. Minister Mazurek nie pójdzie do każdego Polaka i nie powie: „panie, 20 gr”. Nie. Jest wybór. Można pójść z torbą foliową. Może pójdę do Polaka z torbą wielokrotnego użytku, ale nie pójdę z tym, żeby pobierać opłatę. Każdy będzie mógł dokonać wyboru przy kasie. Jest to to, co mogę zagwarantować.

Musimy monitorować sytuację, dlatego że jesteśmy też zobowiązani do tego, żeby to ograniczać. Jeżeli nie będzie ograniczenia, to trzeba będzie zastanowić się, co robić dalej, ale nigdy bez konsultacji społecznych, które w takiej sytuacji na pewno będziemy prowadzić.

Wrócę jeszcze do tego, co mówił pan, który prosił o odpowiedź na dwa pytania. Odeślę pana jednak do komunikatu Komisji w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego. Odeślę pana do tego, co toczy się teraz w obszarze zmiany sześciu dyrektyw odpadowych, ale zanim do tego odeślę, powiem, co już jest. Mamy dyrektywę, którą implementujemy. Mamy preambułę, mamy ocenę skutków regulacji. Są tam przeprowadzone wszystkie analizy. Nie jest tak, że tutaj realizujemy działania, które bezpośrednio wynikają z jakichś planów. Wynikają one z implementacji dyrektywy. Jest to w dyrektywie. Powinien pan podjąć polemikę na etapie przygotowania dyrektywy. Jest to najlepszy moment. Są konsultacje społeczne. Jest dostępna strona internetowa Komisji. Można rozmawiać. Są grupy robocze. Są różnego rodzaju spotkania, na których jest to dyskutowane. Wtedy zapadały decyzje. Wtedy dokonywano analiz. Wtedy stwierdzono, że – jak powiedziałem, jest to pkt 2 – obecny poziom zużycia toreb plastikowych na zakupy powoduje duże zaśmiecenie i nieefektywne korzystanie z zasobów. Ponadto kumulacja plastikowych toreb na zakupy w środowisku ma wyraźnie negatywny wpływ na pewne rodzaje działalności gospodarczej.

Trudno mi być rzecznikiem Parlamentu Europejskiego, trudno mi być rzecznikiem Rady. Jestem urzędnikiem. Chcę, żeby trudne wyzwanie, trudne wymaganie, jakie przed nami stoi, zostało zrealizowane w jak najmniejszym stopniu. Dlatego nie wprowadzamy żadnego opodatkowania, tylko dajemy wybór. Musi być wybór. To też pokazuje, że dzisiaj wiele sklepów wprowadziło opłatę. Ona już funkcjonuje. Część z nas jest do tego przyzwyczajona. Oczywiście bez wspomnianych kampanii edukacyjnych też tego celu nie zrealizujemy, dlatego proszę zauważyć, że kampanie te są wpisane w zmianie nr 13. Publiczne kampanie edukacyjne są zdefiniowane, są pokazane. Jest mowa o odpadach powstałych z toreb na zakupy z tworzywa sztucznego, żeby pokazać jak jest to istotne.

Szczególnie po mojej stronie nie ma zamiaru, żeby stwarzać większy... Oczywiście musi być pewien margines, żeby podejmować decyzje. Kiedy w tym momencie to zablokujemy, będzie trudno, a pamiętajmy, że Polakom żyje się lepiej, że poprawia się siła nabywcza, że wzrasta konsumpcja, a więc więcej kupujemy. Musimy więc mieć narzędzia, które będą to zakładać. 10 gr dwa lata temu i 10 gr teraz to też jest różnica. Zobaczmy, że jednak jako społeczeństwo bogacimy się. Zakładam, wierzę w mądrość Polaków, wierzę, że będziemy wybierać torby wielokrotnego użytku.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę państwa, do zmiany nr 15... Proszę państwa, wszystkie strony miały okazję wypowiedzieć się. Pani poseł, było posiedzenie podkomisji. Pani poseł Niedziela w imieniu wnioskodawców poprawek miała okazję zadawać pytania, dyskutować. Proszę państwa, po to było posiedzenie podkomisji. Chwileczkę. Są dwie wasze poprawki. Poprawki poddamy teraz pod osąd obu Komisji. Wszyscy wysłuchaliśmy. Ja też nie byłem uczestnikiem posiedzenia podkomisji, ale miałem okazję wysłuchać wszystkich stron. Jak nakazuje procedura, chciałbym przejść do omówienia poszczególnych poprawek poprzez głosowanie. Panie pośle, możemy? Proszę państwa, poprawka pierwsza... Pani poseł. Czy pan minister nie odpowiedział na któreś pytanie?

Poseł Joanna Frydrych (PO):

Może powtórzę to pytanie.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę.

Poseł Joanna Frydrych (PO):

Dyrektywa unijna nie zakłada kwoty, jaką mamy pobierać od konsumenta. Moje pytanie brzmiało, skąd wynika kwota do 1 zł. Chciałabym poznać konkretne elementy, które składają się na 1 zł. Proszę o algorytm. Skąd w ogóle to się bierze? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Faktycznie nie było odpowiedzi na to pytanie. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Mam wrażenie, że jednak odpowiedziałem, ale może nie byłem dobrze słyszany. Przeprowadziliśmy ankietę, badanie statystyczne. Były to narzędzia, które są możliwe, plus doświadczenia innych krajów, a szczególnie ankieta, która wskazała nam zachowania, to, że 20 gr będzie już zniechęcające. Gdybyśmy przejrzeli całą ankietę, to okazałoby się, że 1 zł to maksymalna kwota. Proszę to przyjąć jako moją odpowiedź.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami do zmiany nr 15. Zgodnie z poprawką pierwszą w art. 1 w pkt 15 w dodawanym art. 40b ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Maksymalna stawka opłaty recyklingowej wynosi 20 gr za sztukę lekkiej torby na zakupy z tworzywa sztucznego”.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 27 przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Czy będzie to wniosek mniejszości?

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Przechodzimy do głosowania nad drugą poprawką.

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Przepraszam, to nie będzie wniosek mniejszości.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Nie?

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Nie. Zgłosimy to w formie poprawki w trakcie drugiego czytania.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dobrze. Przechodzimy do kolejnej poprawki, która dotyczy art. 1 pkt 15. Dodawany art. 40c otrzymuje brzmienie: „Pobrana opłata recyklingowa stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest wnoszona do dnia 15 marca roku następującego po roku kalendarzowym, w którym została pobrana”. Następnie nowe brzmienie otrzymuje też art. 5. Mamy tutaj podany cały cykl odnośników.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 23 przeciwne, 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

A zatem przechodzimy do zmiany nr 16. Przede wszystkim stwierdzam przyjęcie zmiany nr 15. Teraz zmiana nr 16. Czy są uwagi do zmiany nr 16? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 16.

Zmiana nr 17. Czy są uwagi do zmiany nr 17? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 17.

Zmiana nr 18. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 18.

Zmiana nr 19. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 19.

Zmiana nr 20. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 20.

Zmiana nr 21. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 21.

Zmiana nr 22. Przyjęliśmy zmianę nr 22.

Zmiana nr 23. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 23.
Zmiana nr 24. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 24.
Zmiana nr 25. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 25.
Zmiana nr 26. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 26.
Zmiana nr 27. Proszę bardzo.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Uwaga ze strony Biura Legislacyjnego. Ponieważ jednym z celów ustawy jest też tzw. czyszczenie ustawy, czyli doprecyzowanie niektórych rozwiązań, należy zwrócić uwagę, że w art. 58 znajduje się przepis, który w przypadku stosowania kar pieniężnych odsyła do Ordynacji podatkowej, podczas gdy od dnia 1 czerwca tego roku obowiązuje duża nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego, która przewiduje bardzo szczegółowe rozwiązania w stosunku do kar pieniężnych. Natomiast przepisy Ordynacji podatkowej są przepisami bardzo nieprecyzyjnymi, co potwierdza orzecznictwo sądowe. W związku z tym wydaje się, że jeżeli w parlamencie będą jeszcze prowadzone prace nad tą ustawą, należałoby rozważyć wykreślenie tego ustępu i stosowanie do kar pieniężnych w tejże ustawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, które właśnie po to zostały stworzone i obowiązują od dnia 1 czerwca tego roku.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Strona rządowa.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Popieramy tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki? Proszę bardzo.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Nie mamy tutaj poprawki. Jest to uwaga o charakterze prawnym.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Rozumiem, że się zgadzamy i przyjmujemy ją.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Ewentualnie można ją przygotować na drugie czytanie.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dobrze. Rozumiem, że przyjmujemy to z uwagami Biura Legislacyjnego. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 27.
Zmiana nr 28. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 28.
Zmiana nr 29. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 29.
Zmiana nr 30. I tutaj dopiero będzie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne na początek.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Biuro Legislacyjne chce tylko przypomnieć, że w związku z pracami podkomisji w zakresie zmiany nr 30 zostało do rozważenia dodanie załącznika nr 2 w formie, która uwzględniałaby nie tylko ust. 4, który widnieje w sprawozdaniu podkomisji, ale także przepisy, które były zaproponowane, ale na skutek poprawki zostały usunięte z załącznika nr 2 w treści zawartej w projekcie rządowym.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Teraz pan przewodniczący podkomisji. Proszę bardzo.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Podążając za uwagą Biura Legislacyjnego, ale także posiłkując się tym, co strona społeczna mówiła podczas obrad podkomisji, kiedy rozmawialiśmy o poprawce, mam poprawkę dotyczącą zmiany nr 30. Chodzi o to, żeby załącznikiem nie był tutaj tylko i wyłącznie ust. 4, ale cały załącznik nr 2, w którym jest mowa o sposobie obliczania opłaty produktowej i recyklingowej. Objęliśmy tam tylko i wyłącznie fragment wzo-

rów, które służą wyliczeniu. Mam poprawkę podpisaną przez trzech posłów. Przekazuję ją do prezydium.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy mamy załącznik, żeby posłowie też mogli... Czy można to powielić? Damy radę? Rozumiem. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, strona społeczna.

Prezes Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK Krzysztof Baczyński:

Szanowni państwo, Krzysztof Baczyński. Związek Pracodawców EKO-PAK.

Chciałbym zwrócić uwagę na pewną niekonsekwencję, która występuje w zmianie nr 30. Chodzi mi mianowicie o ust. 4. Jeżeli wczytamy się w ten akapit, przeczytamy o obowiązkach organizacji odzysku. Do wysokości należnej opłaty produktowej zostały zaliczone materiały z poz. 8 w załączniku. W poz. 8 w załączniku są opakowania wielomateriałowe. Opakowania wielomateriałowe nie należą do obowiązków organizacji odzysku. Ich zagospodarowanie i rozliczenie jest obowiązkiem izby i organizacji samorządu gospodarczego. W związku z tym zaliczenie poz. 8 w załączniku stanowiłoby, po pierwsze, złamanie art. 17, który wyłącza opakowania wielomateriałowe oraz po środkach niebezpiecznych z kompetencji organizacji odzysku, jak również całkowicie naruszałoby art. 25. Myślę, że intencją ustawodawcy było raczej ograniczenie wymienienia frakcji materiałowej do poz. 2 i 6, czyli do tych pozycji, które faktycznie pochodzą z gospodarstwa domowego i zostały zaliczone do obowiązków organizacji odzysku.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę, że opakowań wielomateriałowych nie ma w projektowanym art. 9a. W związku z tym chciałbym państwa prosić o zastanowienie się nad tym, dlatego że opakowania wielomateriałowe przy uwzględnieniu w opłacie produktowej formalnie staną się obowiązkiem organizacji odzysku, które to podmioty z mocy ustawy nie są upoważnione do rozliczenia opakowań wielomateriałowych. Nie wiem, czy dobrze interpretuję te wątpliwości, czy może źle. Dlatego chciałbym prosić Biuro Legislacyjne o potwierdzenie, czy interpretacja, którą przed chwilę przedstawiłem, jest zasadna, czy też jestem w błędzie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Jeszcze państwo się zgłaszali. Proszę bardzo.

Członek Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Piotr Polewczak:

Chciałbym wnieść uwagę do art. 14: „Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.”.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Ale jesteśmy przy zmianie nr 30. Proszę państwa, cały czas mówimy o zmianie nr 30. Proszę bardzo, pani z brzegu. Pan będzie następny.

Ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Agata Staniewska:

Agata Staniewska. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

Chodzi mi o to, żebyśmy mieli jasność, co zostało przedyskutowane. Jako Związek Przedsiębiorców i Pracodawców na skutek prac, które dzisiaj toczyły się na forum podkomisji, postulowaliśmy, żeby po dodaniu art. 9a i wprowadzeniu zmian w art. 20, które polegały na przejściu z poziomów średniego odzysku i średniego recyklingu na poziomy materiałowe odpadów z gospodarstw domowych, wprowadzić adekwatne zmiany w załączniku nr 2 w pkt 2 i 3, które polegałyby na utrzymaniu wzorów, które obowiązują w tej chwili. Moje pytanie jest takie, czy poprawka, którą złożył pan poseł Piontkowski, właśnie na tym polegała, ponieważ nie do końca mam pewność. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę bardzo, jeszcze pan.

Prezes Krajowej Izby Gospodarczej Przemysłu Spożywczego i Opakowań Tadeusz Pokrywka:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, Tadeusz Pokrywka. Krajowa Izba Gospodarcza Przemysłu Spożywczego i Opakowań. Od dziesięciu lat realizator dobrowolnego porozumienia w zakresie zagospodarowania opakowań wielomateriałowych.

Wielomateriałowe odpady opakowaniowe praktycznie w 100% są odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych. Gdyby został utrzymany zapis w poz. od 2 do 6 i 8, gdybyśmy informowali organizacje odzysku o tym, ile zrobiliśmy, to tak naprawdę poprawiałoby im to wynik, zupełnie niesłusznie. Jest więc prośba o skreślenie wyrazów „i 8". Wtedy pozostanie to bez zmian. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy ktoś z pań i panów posłów jest zainteresowany przejęciem pana propozycji poprawki? Mówię sygnalnie. Czy ze strony społecznej jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Panie ministrze, bardzo proszę odpowiedzieć na pytania.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Popieramy rozwiązanie polegające na usunięciu wyrazów „i 8". Wydaje się, że po prostu jest to jakaś omyłka. Z tego, co państwo powiedzieliście, wynika, że tak się zdarza. Jest to zmiana nr 30 ust. 4, gdzie mamy zapis „z gospodarstw domowych powstałych z opakowań wymienionych w poz. 2–6 i 8".

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy pan poseł Piontkowski przejąłby tę poprawkę do swojej? Jest to wyłączenie załącznika nr 2. Byłaby to kwestia... Panie pośle, proszę o parafkę. Poproszę o chwilę dwuminutowej przerwy technicznej.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Uwaga ta zostanie uwzględniona. Będziemy proponowali, żeby słowa „i 8" zostały wykreślone z poprawki.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Rozumiem – zwracam się do Biura Legislacyjnego – że mogę to traktować jako modyfikację, nad którą nie musimy głosować. Tak? Dziękuję bardzo. Czy mogę już prosić o swój egzemplarz? Czy pan minister odpowiedział już na wszystkie pytania? Czy są jeszcze uwagi do propozycji poprawki zaproponowanej przez pana posła Piontkowskiego? Czy strona rządowa ma jeszcze jakieś uwagi do tej poprawki? Już nie. Dobrze.

A zatem, proszę państwa, przechodzimy do głosowania. Wpłynęła poprawka. Brzmi ona następująco. Postaram się to zrobić bardzo zwięźle, choć jest ona duża. W art. 1 pkt 30 nadać brzmienie: „załącznik nr 2 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszej ustawy". Proponuje się dodać załącznik nr 2 do projektu niniejszej ustawy w brzmieniu – i dalej mamy wyróżniony cały załącznik nr 2.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

26 głosów za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Jedna osoba wstrzymała się od głosu. Dziękuję. Stwierdzam przyjęcie poprawki.

Wobec tego czy jest sprzeciw wobec przyjęcia zmiany nr 30 wraz z przyjętą poprawką? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 30.

Przechodzimy do art. 2. Zmiana nr 1. Czy są uwagi do zmiany nr 1 w art. 2? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 1.

Zmiana nr 2. Czy są uwagi? Dziękuję. Stwierdzam przyjęcie.

Przechodzimy do art. 3. Zmiana nr 1. Czy są uwagi. Stwierdzam przyjęcie.

Przechodzimy do zmiany nr 2. Czy są uwagi. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 2.

Art. 4. Czy są uwagi do zmiany art. 4?

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Przepraszam bardzo, przed art. 4 jest poprawka dotycząca nowego art. 3a. Poprawka ta jest przynajmniej częściowo wynikiem dyskusji, która toczyła się na forum podkomisji. Przy poprawce, którą przed chwileczką omawialiśmy, a do tego przy wprowadzeniu

okresu przejściowego dla określenia poziomów recyklingu w roku 2018 pojawiła się sugestia, że jest pewien problem dotyczący recyklingu i odzysku stali i różnego rodzaju metali.

Państwo ze strony społecznej wskazywali również na to, że gospodarka odpadami to jakby dwa oddzielne systemy, jeden dotyczący utrzymania czystości i porządku w gminach, dotyczący tego, w jaki sposób gminy zbierają odpady i jak nimi gospodarują, i drugi, który dotyczy przedsiębiorców odbierających i potem recyklingujących odpady. W związku z tym jest propozycja poprawki, która przynajmniej częściowo łączyłaby ze sobą te dwa oddzielne systemy. W związku ze zmianami, które dotyczą ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, chcemy wprowadzić także poprawki dotyczące ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jedne z drugimi wiążą się. Chcemy wprowadzić zmiany, które firmom zajmującym się skupem surowców wtórnych pozwolą na występowanie do gmin. Chodzi wręcz o nałożenie obowiązku składania sprawozdań do gmin. Chodzi też o wskazanie okresu przejściowego, w którym by to robiły, jak też określenie, kiedy po raz pierwszy sprawozdania powinny być złożone. Powinno to ułatwić funkcjonowanie owym firmom oraz osiągniecie poziomów recyklingu zakładanych w ustawie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Czy strona rządowa ma uwagi do poprawki?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

My też analizowaliśmy ten problem. Nawet myśleliśmy, żeby zrealizować to w innej ustawie. Jest to poważne. W świetle innych poprawek wydaje się, że jest to konsekwencja innych poprawek oraz dyskusji, która odbyła się na forum podkomisji. A więc oczywiście popieramy ten pomysł, tę propozycję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Ze strony Biura Legislacyjnego jest głębokie… może nie zaniepokojenie, niemniej uważamy, że należy tu zachować ostrożność pod tym względem, że wobec owych poprawek mogą się pojawić zarzuty, iż wykraczają one poza zakres projektu. Jest tutaj jakiś związek z naszą ustawą, jednak nie było tego w przedłożeniu rządowym. Zwracamy uwagę, że jest to projekt rządowy, a więc mogą pojawić się takie zarzuty. Jest to jednak inna kwestia.

Jeżeli chodzi o samą stronę techniczną, to należy zwrócić uwagę, że poprawka ta wymaga dalszych zmian w ustawie z dnia 13 września 1999 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w takich artykułach, jak art. 9t ust. 1, art. 9ta, art. 9zb, art. 9zt, art. 9zd. Konsekwencje przyjętych tutaj rozwiązań merytorycznych to nie są jedynie poprawki o charakterze legislacyjnym, które mogłoby zaproponować Biuro Legislacyjne, ale wymagają one przedstawienia i przyjęcia przez posłów albo zgłoszenia w trakcie drugiego czytania.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Czy strona społeczna ma uwagi do tejże poprawki? Proszę bardzo.

Prezes Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK Krzysztof Baczyński:

Krzysztof Baczyński. Związek Pracodawców EKO-PAK.

Chciałem tylko zwrócić uwagę, że wprowadzenie owej poprawki ma sens, ponieważ wychodzi ona naprzeciw postulatom i komunikatom ze strony Ministerstwa Środowiska dotyczącym zaliczenia odpadów selektywnej zbiórki, które są skupowane przez skupy surowców wtórnych. Oczywiście są to odpady selektywnej zbiórki. Musimy natomiast pamiętać o jednej rzeczy. Warunkiem tego, żeby gminy mogły zaliczyć taki odpad do swojego sprawozdania, czyli ująć go w ramach całego kompleksu sprawozdawczości opisanego w art. 9 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jest to, że odpad ten musi pochodzić z gospodarstwa domowego. Niestety skupy metali skupują nie tylko puszkę aluminiową, ale tak naprawdę wszystko, co obywatel przyniesie. Legitymowanie

obywatela, który przynosi np. elementy kolejowej infrastruktury technicznej jest wyłącznie hipotetyczne. W ten sposób gminy będą mogły realizować obowiązek dotyczący gospodarstwa domowego kratkami kanalizacyjnymi, elementami szyn kolejowych oraz kabli miedzianych, które w Polsce są masowo kradzione. A także fragmentami mostów, zwłaszcza z mniejszych inwestycji gminnych. Nie chcielibyśmy dopuścić do takiego rozwiązania. Niemniej jednak w przypadku odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstwa domowego jest to postulat absolutnie słuszny, ponieważ jest to odpad z selektywnej zbiórki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę bardzo, pojawiła się wątpliwość. Proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, mamy do dyspozycji kody odpadów. Na pewno most nigdy nie będzie zakwalifikowany do kodu, który odpowiada odpadom komunalnym. Proszę być o to spokojnym. Punkty są zobowiązane klasyfikować odpady, które odbierają, według kodów. Na podstawie kodów będzie można określić, czy jest to odpad komunalny, czy inny. Dziękuję.

Zgadzam się natomiast z sugestiami, które zostały zgłoszone po stronie legislacji.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. A zatem przechodzimy do głosowania. Proszę panów posłów, poprawka została dla państwa powielona. Jest ona bardzo duża, na całą stronę. Jest tutaj mowa o dodaniu art. 3a.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem art. 3a, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

Za – 24 głosy, nikt nie był przeciw, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka wprowadzająca art. 3a została przyjęta.

Przechodzimy do art. 4. Czy są uwagi do art. 4? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie art. 4.

Przechodzimy do art. 5. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie art. 5.

Przechodzimy do art. 6. Zmiana nr 1. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 1.

Zmiana nr 2. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie zmiany nr 2.

Przechodzimy do art. 7. Zmiana nr 1. Czy są uwagi? Nie widzę.

Zmiana nr 2. Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 3. Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 4. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 5. Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 6. Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 7a. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Zmiana nr 8. Przepraszam, art. 8. Przepraszam, to był art. 7a, który został przyjęty. Wcześniej po kolei były zmiany. Dobrze. Art. 7a przyjęliśmy. Art. 8. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 9. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 9a. Czy są uwagi? Proszę bardzo.

Członek Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Jakub Tyczkowski:

Jakub Tyczkowski. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

Przepraszam za mój głos. Szanowni państwo, bardzo się cieszymy, że taka propozycja wpłynęła dzisiaj rano na posiedzeniu podkomisji. Chcielibyśmy natomiast zwrócić uwagę, że wprowadzenie poziomów recyklingu dla organizacji odzysków materiałowych na odpady pochodzące z gospodarstw domowych, wprowadzenie zaproponowanych poziomów spowoduje to, że zapotrzebowanie organizacji odzysku w przyszłym roku na ten rodzaj odpadów spadnie w stosunku do roku 2016 czy roku 2017. Oszacowaliśmy, że spadek ten może być nawet na poziomie 50%. Jest to bardzo dużo. Dlatego uwa-

żamy, że te poziomy, które zostały zaproponowane, powinny zostać podwyższone. Inaczej uszczuplenie budżetów firm gospodarujących odpadami opakowaniowymi z gospodarstw domowych może dojść nawet do 30%. Bardzo prosimy o rozważenie zwiększenia tychże poziomów. Mogę zaproponować...

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy państwo posłowie są zainteresowani przejęciem poprawki zaproponowanej przez stronę społeczną? Proszę bardzo. Tak, panie pośle.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Rzeczywiście taki głos wybrzmiał na forum podkomisji, jednak trudno mi było to zweryfikować, ponieważ poprawka, która pojawiła się tutaj jako art. 9a, stanowi konsekwencję wcześniejszej poprawki, która miała prowadzić do likwidacji nieprawidłowości w rozliczaniu poszczególnych rodzajów opakowań, które niestety funkcjonują na polskim rynku. Trzeba było stworzyć okres przejściowy dla roku 2018, kiedy nie było pewne, czy ministerstwo będzie w stanie wydać rozporządzenie, które określi docelowe poziomy recyklingu dla poszczególnych rodzajów. Poziomy, które zostały zaproponowane w poprawce, wynikały ze sprawozdań, które trafiały do ministerstwa od marszałków województw. Trudno nam było przyjąć jakieś inne, bardziej wygórowane procentowo stawki. Być może trzeba zapytać stronę ministerialną, czy rzeczywiście propozycje, które zgłosił Związek Przedsiębiorców i Pracodawców... W niektórych pozycjach, trzeba powiedzieć, że nie we wszystkich, ale w niektórych pozycjach są one wyższe nawet o dwadzieścia lub dwadzieścia kilka procent. Myślę, że jeszcze trzeba nad tym popracować. Dzisiaj nie byłbym w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy warto i należy przyjąć propozycje, które zgłasza strona społeczna.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Rozumiem, że jest to temat do przemyślenia w trakcie drugiego czytania, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Dziękuję. Oczywiście trzeba to przeanalizować. Dzisiaj prezentowaliśmy dane pochodzące od marszałków. Wskazują one właśnie tak. Pamiętajmy, że jest to przepis przejściowy. Będziemy to ustalać w rozporządzeniu. To też jest istotne. Nie wykluczam tego, a proces legislacyjny służy też temu, żeby ewentualnie poddać to analizie.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Rozumiem, że temat jest jeszcze otwarty i do przemyślenia w trakcie drugiego czytania.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 9a? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Art. 10. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Art. 11. Czy są uwagi? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 12. Czy są uwagi? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Art. 13. Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie.

Art. 14. Proszę bardzo, pan poseł Cimoszewicz.

Poseł Tomasz Cimoszewicz (PO):

Mając na uwadze szeroką argumentację strony społecznej, proces wprowadzania zmian, nałożenia opłat, wnosimy poprawkę do art. 14. Proponujemy, żeby stanowił on, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Wydaje się, że faktycznie nie ma żadnego innego powodu dla wprowadzenia jej w styczniu 2018 r., aniżeli fakt, że pierwsze pieniążki, jakie wpłyną do budżetu państwa z wprowadzenia przepisów w roku 2018, będą w marcu 2019 r. Mając na uwadze także to, że została odrzucona poprawka, żeby środki te trafiały do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – myślę, że nie bez powodu trzeba tutaj podkreślić słowa „ochrony środowiska" – wydaje się nam, że pieniądze te po prostu będą przejedzone. Nazywam to jednak podatkiem na obywateli. Dlatego wnosimy o poparcie dla poprawki, żeby przepisy te weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę o przekazanie poprawki na piśmie. Czy są uwagi? Proszę bardzo, strona społeczna.

Członek Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych Piotr Polewczak:

Piotr Polewczak. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych.

Chciałbym, żeby po tym spotkaniu nie pozostało niedomówienie, że jesteśmy przeciwni ustawie jako takiej czy terminowi wejścia w życie całej ustawy. Po posiedzeniu podkomisji odniosłem wrażenie, że być może tak się stało. Nie. Ustawa dotyka naprawdę wielu ważnych aspektów gospodarki odpadami i opakowaniami oraz powinna wejść w życie. Natomiast przez ostatnie półtora roku trwania prac nad projektem tejże ustawy byliśmy informowani przez stronę rządową, że zapis dotyczący toreb foliowych wejdzie w życie od dnia 1 stycznia 2019 r. Na podstawie tych informacji planowaliśmy swoje działania, gospodarkę zapasami, podpisywaliśmy kontrakty, zatrudnialiśmy ludzi. Rodzi to naprawdę głębokie implikacje, zwłaszcza że tego typu opakowania podlegają też sezonowości. Wejście przepisów od dnia 1 stycznia 2019 r. pozwoli na to, żeby w pierwszym kwartale czy w pierwszym półroczu roku 2018 bez wprowadzania opłaty przemysł dostosował się do nowych regulacji, które wejdą w życie.

Jeszcze jedna uwaga. Jeżeli nie przekonuje państwa sytuacja polskich prywatnych przedsiębiorców, chciałbym tylko podkreślić, że znakomita część toreb foliowych produkowanych u nas jest produkowana w oparciu o tworzywa dostarczane między innymi przez Orlen. Pytanie, czy ktoś konsultował z Orlenem, jaki to będzie miało wpływ.

Wnosimy o przywrócenie brzmienia art. 14 sprzed wejścia na posiedzenie Rady Ministrów: „Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku z wyjątkiem art. 1 pkt 15, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.”. Chodzi dokładnie o przepisy dotyczące opłaty recyklingowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy są posłowie chętni do przejęcia poprawki proponowanej przez stronę społeczną? Tylko wtedy będę mógł poddać ją pod głosowanie. Pan poseł Piontkowski prosił o głos. Proszę bardzo.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Jak mówiłem w trakcie sprawozdania z prac podkomisji, był to jeden z punktów spornych. Jak widać na tym posiedzeniu, nadal jest to punktem spornym. Oczywiście część argumentów używanych przez organizacje związane z firmami zajmującymi się gospodarką odpadami ma jakieś uzasadnienie. Proszę jednak pamiętać, że poprawka brzmi trochę inaczej niż pan przed chwilą mówił. W poprawce tak naprawdę jest mowa o odroczeniu wejścia w życie całej ustawy.

Jak mówiłem w swoim wystąpieniu, ustawa ta ma co najmniej dwie części. Jedna część to rzeczywiście nowa opłata recyklingowa i związane z tym elementy. Tak naprawdę o tym mówił pan przed chwilą. Większość argumentów dotyczących ewentualnej trudnej sytuacji części firm związanych z produkcją toreb foliowych i firm zajmujących się handlem detalicznym tego dotyczyła. Druga, nie mniej ważna, a może nawet ważniejsza część ustawy dotyczy uszczelnienia systemu gospodarki odpadami, które pozwala na to, żeby wyeliminować patologie, które funkcjonowały.

Przepisy ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wykazały w trzech ostatnich latach, że jest co najmniej kilka dużych luk, które wykorzystują nieuczciwi przedsiębiorcy, zaciemniając faktyczny obraz tego, jaki jest poziom recyklingu w poszczególnych rodzajach odpadów. Przepisy te, które stanowią około połowę całej ustawy, ewidentnie powinny wejść jak najszybciej w życie. Przy takiej propozycji poprawki tak naprawdę trudno nam się zgodzić na to, żeby odraczać uleczenie, uzdrowienie polskiego systemu gospodarki odpadami. Mówiliśmy o tym wyraźnie w trakcie prac podkomisji.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Rozumiem, że nikt nie przejmuje poprawki, którą pan zaproponował. Proszę bardzo, jeszcze pan chciał zabrać głos.

Dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Karol Stec. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji.

Ad vocem do słów pana przewodniczącego podkomisji...

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Nie jesteśmy na etapie ad vocem. Proszę, zamykajmy tematy.

Dyrektor projektów w Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Nie ad vocem. Dobrze. Krótko mówiąc, tak naprawdę stronie społecznej nie zależy na opóźnieniu wejścia w życie całej ustawy. Stronie społecznej zależy wyłącznie na opóźnieniu wejścia opłaty recyklingowej. Chodzi o to, żebyśmy się dobrze zrozumieli. To nie o to chodzi, żeby opóźnić wejście ustawy, czyli uszczelnienie systemu. Może to wejść od dnia 1 stycznia 2018 roku. Chodzi nam tylko i wyłącznie o opóźnienie wejścia opłaty recyklingowej, czyli art. 1 pkt 15, gdzie zaczyna się rozdział o opłacie recyklingowej. Chodzi tylko o to. Nie chodzi o opóźnianie całej ustawy, żebyśmy się dobrze zrozumieli. Z punktu widzenia przedsiębiorców problemem jest opłata recyklingowa. Tak naprawdę wszyscy jesteśmy za uszczelnieniem całego systemu. Z drugiej strony zdajemy sobie sprawę, że torby muszą być ograniczane zgodnie z dyrektywą. Zwracamy natomiast uwagę, że dyrektywa daje czas do 31 grudnia 2018 r. W związku z tym prosimy o uwzględnienie czasu dla przedsiębiorców, którego de facto w pewien sposób zostaliśmy pozbawieni po posiedzeniu Rady Ministrów, która zdecydowała, że cała ustawa wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2018 r. A więc wraz z opłatą recyklingową. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę bardzo, pan minister. Co pan na to?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo się cieszę, że został tutaj przywołany koncern paliwowy Orlen. Dzięki aktywnej roli odpowiednich osób i walce rządu z szarą strefą Orlen osiągnął rekordowy dochód EBITDA większy o 7 mld zł. A więc nie martwiłbym się tutaj o Orlen, ale dziękuję za przytoczenie tego przykładu.

Oczywiście bardzo zależy nam na tym, żeby wszystkie działania – podobnie jak działania w przypadku Orlenu, które przyniosły efekt – również te działania, które mają uszczelnić system, weszły szybciej. Jak mówię, jest to stanowisko rządu. A zatem tyle mogę powiedzieć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Proszę państwa, do art. 14 wpłynęła poprawka klubu Platformy Obywatelskiej. Jej brzmienie jest następujące: „Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku”.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki w przytoczonym brzmieniu, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

5 głosów za, 24 przeciwne, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Czy zatem jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 14? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie art. 14.

Przechodzimy do głosowania nad całością. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Biuro Legislacyjne rekomenduje, żeby przegłosować przyjęcie załącznika nr 1, który nie był przegłosowany.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Przepraszam.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Jest to zmiana nr 29.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Faktycznie. Dziękuję bardzo. Załącznik nr 1. Czy są uwagi co do przyjęcia załącznika nr 1? Nie widzę. Stwierdzam przyjęcie załącznika nr 1.

Proszę bardzo, panie pośle. Po głosowaniu, dobrze?

Proszę państwa, przechodzimy do przegłosowania całości projektu ustawy z druku nr 1730.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu ustawy wraz z przyjętymi poprawkami, proszę o podniesienie ręki. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

25 głosów za, 0 przeciwnych, 5 głosów wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam, przyjęcie projektu ustawy wraz z poprawkami.

Poseł sprawozdawca. Proszę bardzo, pani przewodnicząca.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Chciałabym zgłosić pana przewodniczącego podkomisji, pana posła Piontkowskiego, jako sprawozdawcę Komisji.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Czy pan poseł Piontkowski wyraża zgodę? Czy są inne kandydatury? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia kandydatury pana posła Piontkowskiego? Stwierdzam przyjęcie kandydatury.

Jeszcze pan przewodniczący. Tak? Proszę bardzo.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tak. Chciałabym zapytać pana ministra, czy ma pan szacunki finansowe dotyczące wysokości opłaty recyklingowej. Czy ma pan szacunki finansowe dotyczące opłaty recyklingowej, która może wpłynąć do budżetu? Nie ma?

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Proszę państwa, proszę o ciszę. To już końcówka.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Jeżeli nie ma, to czy może je pan przygotować?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Mam. Oczywiście. Przepraszam, moja cisza wynikała z szacunku dla pana posła i Wysokiej Komisji, ponieważ chciałem wyraźnie odpowiedzieć na pana pytanie. Cieszę się, że się udaje. W ocenie skutków regulacji mamy takie wyliczenia, jest podana kwota przy negatywnym scenariuszu, że nasze działania nie przyniosą żadnego efektu. Takie szacunki są przygotowane w ocenie skutków regulacji.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Wysokości są znane?

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Dysponujemy formą papierową. Możemy pokazać wszystkie wyliczenia.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15):

Dobrze. Dziękuję. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji. Dziękuję wszystkim za przybycie.